

วัดป่าบ้านตาดเป็นสิ่งที่คงเส้นคงวามืออยู่ดั้งเดิม ตั้งแต่วันสร้างวัดมาแล้วจนกระทั่งบัดนี้ เรามาจากโน้นเดินทางมา จะมาด้วยวิธีการใดก็ตาม จนกระทั่งสามารถมาถึงวัดป่าบ้านตาดแล้ว เราก็จะได้เห็นได้ชมวัดป่าบ้านตาดว่ามีสภาพเช่นไร โดยไม่ต้องสงสัยไม่ต้องถามใครอีกต่อไปแล้ว พอเรามาดูเห็นด้วยตาของเราเอง

นี่เรื่องศาสนธรรมของพระพุทธเจ้า ก็วางสายทางไว้สายทางสายนี้ไปสวรรค์ ๆ ชั้นนั้น ๆ ไปมนุษย์ ไปพรหมโลก ไปนิพพาน พระพุทธเจ้าทรงแสดงชี้แจงบอกทางไว้หมด ถ้าผู้เดินไปตามสายทางนั้น ๆ เพื่อไปสู่จุดหมายนั้น ๆ ไม่ลดละท้อถอยแล้ว ผู้นั้นจะต้องถึงจุดหมายปลายทางที่ตนต้องการโดยไม่ต้องสงสัยเช่นเดียวกัน เช่นเดียวกับผู้มาจากมหาสารคาม มาด้วยวิธีการต่าง ๆ โดยไม่ลดละท้อถอย จนกระทั่งมาถึงวัดป่าบ้านตาดแล้ว จะได้เห็นวัดป่าบ้านตาดโดยไม่ต้องถามใครเช่นเดียวกัน ขอแต่การเดินทางของเรามาให้ถึงจุดหมายนี่เถอะ

นี่เรื่องความสุขความเจริญก็มีเป็นชั้น ๆ ตามขั้นตามภูมิของผู้ปฏิบัติ และผลจะพึงได้รับจากการปฏิบัตินั้น ๆ มีเหลื่อมล้ำต่ำสูงต่างกัน เพราะฉะนั้นคำว่าสวรรค์จึงมีต่างกันชั้นนี้ชั้นนั้น ๆ เรื่อยขึ้นไป พรหมโลก ๑๖ ชั้น ก็มีตั้งแต่ชั้นต่ำเรื่อยขึ้นไปจนกระทั่งถึงขั้นสูงสุดของพรหมโลก จากนั้นก็ก้าวเข้าสู่นิพพาน เป็นอันว่าหมดปัญหาโดยประการทั้งปวง นั่นละความสุขก็เป็นบรมสุข ท่านเรียกว่าบรมสุข คือไม่มีสิ่งใดเสมอเลยในสามแดนโลกธาตุนี้ นิพพานเป็นที่หนึ่ง

นี่ก็ไม่มีใครเป็นผู้สอนนอกจากพระพุทธเจ้าของเราเท่านั้น ที่ทรงรู้ทรงเห็นชัดแจ้งประจักษ์พระทัยเรียบร้อยแล้ว จึงได้นำธรรมนั้นนำสภาพเหล่านั้นมาสอนโลก และวิธีการดำเนินเพื่อจะไปสู่จุดนั้น ๆ ก็ได้แนะนำสั่งสอนไว้ทุกบททุกบาททุกแง่ทุกมุม ให้เราทั้งหลายผู้เป็นชาวพุทธได้ประพฤติปฏิบัติ

ตะกั๊นเราได้พูดถึงเรื่องศาสนามีความเหลื่อมล้ำต่ำสูงต่างกัน โดยศาสนาของคนที่ผู้มีกิเลสเป็นอีกชนิดหนึ่ง อาจแน่บ้างไม่แน่บ้าง จริงบ้างไม่จริงบ้าง ศาสนาของผู้สิ้นกิเลสแล้วเป็นอีกประเภทหนึ่ง ต่างจากโลกทั้งหลายร้อยเปอร์เซ็นต์ อันนี้จึงเป็นสวากขาตธรรม ที่ตรัสไว้ชอบแล้วเรียกว่า สวากุขาโต ภควตา ธมฺโม เป็นศาสนธรรมที่ทรงประกาศสอนไว้ด้วยความถูกต้องแม่นยำหาที่สงสัย หรือหาสิ่งที่มีความผิดพลาดไม่ได้เลย จึงเรียกว่าสวากขาตธรรม ตรัสไว้ชอบแล้ว บริสุทธิสุดส่วนร้อยเปอร์เซ็นต์ ไม่มีอะไรเสมอเหมือน เพราะผู้เป็นเจ้าของศาสนาเป็นผู้สิ้นกิเลสอาสวะ รู้แจ้งเฉยธรรมทั้งปวงแล้วโดยไม่ต้องสงสัย

การประกาศศาสนธรรมออกมา จึงเป็นศาสนธรรมที่สมบูรณ์พูนผลทุกสิ่งทุกอย่างทุกแง่ทุกมุม ทั้งเหตุทั้งผลพร้อมมูลกันไปเลย มีความบกพร่องหรือสมบูรณ์ก็ขึ้น

อยู่กับพวกเรา ถ้าจะบกพร่องก็ตีถ้าจะสมบูรณ์ก็ตี ในการประพฤติปฏิบัติของเราว่าจะปฏิบัติได้มากน้อยเพียงไร หากปฏิบัติได้มากก็ได้ไกล ไปไกล ๆ เรื่อยจนกระทั่งสูงสุด วิมุตติพระนิพพาน ถ้ามีแต่นอนอยู่กับหมอน นอนอยู่กับหมอน ก็เป็นอยู่กับหมอนตาย ก็ติดหมอนไปด้วย ก็ได้แค่หมอนถึงป่าช้า หมอนมันวิเศษวิโสอะไรนัก ล้มหัวลงตมก็นอนได้ครอก ๆ สองสามครอกตื่นขึ้นมาก็หมอนของเก่านั้นแหละ ไม่ทำคนให้วิเศษวิโสอะไร

เพราะฉะนั้นเราจึงไม่ควรเห็นหมอนเป็นของสำคัญยิ่งกว่าอรรถกถาธรรม ให้ฟังประพฤติปฏิบัติอรรถกถาธรรมนั้นซึ่งเป็นของวิเศษวิโสยิ่งกว่าหมอน หมอนนั้นเป็นเพียงเครื่องบรรเทาทุกข์ชั่วคราวเล็กน้อยเท่านั้นแหละ ไม่ใช่จะเป็นสิ่งจริงจังถาวรให้อยู่เย็นเป็นสุขตลอดไป เหมือนอย่างความสุขที่เราได้สร้างไว้ด้วยความดีของเรา ทำดี คือ เจตนาดี การกระทำดี การพูดดีของเรา สิ่งสมได้ผลขึ้นมาก็เป็นบุญเป็นกุศล ฉะนั้นขอให้พี่น้องทั้งหลายรักษาเอา

รักษาตัวของเรานั้นแหละ ตัวของเรานี้แลเป็นผู้จะชั่ว ตัวของเรานี้แลเป็นผู้จะดี เป็นผู้จะสุขเป็นผู้จะทุกข์ ขึ้นอยู่กับตัวของเราแต่ละราย ๆ ไม่ขึ้นอยู่กับดินฟ้าอากาศ ขึ้นอยู่กับตัวของเราโดยตรง เพราะฉะนั้นตัวของเราในเมื่อมีชีวิตอยู่ จึงควรรับการอบรมสั่งสอนในทางที่ถูกต้องแม่นยำ เช่นพุทธศาสนาดังที่กล่าวมาแล้วสักครู่นี้เป็นต้น ควรนำศาสนามาชี้แจงแนวทาง หรือมาดัดแปลงกายวาจาใจของเรา ให้เป็นไปตามแถวธรรมนั้น เราจะได้ออกมาเป็นคนดีขึ้นมาเรื่อย ๆ คนดีหนึ่งการทำก็ตีไม่ได้ตำหนิติเตียน การพูดออกมากก็มีเหตุมีผลไพเราะเพราะพริ้ง การคิดออกมาก็สัมปยุตด้วยเหตุด้วยผล ด้วยอรรถด้วยธรรม ด้วยผลประโยชน์แก่ตนและคนอื่นเสมอไป นี้เรียกว่าการคิดดีพูดดีทำดี ผลเป็นความสุขทั้งแก่ตนและผู้อื่น ให้พากันเสาะแสวงหาความดีอย่างนี้

เมื่อความดีมีอยู่ในกายวาจาใจของเราแต่ละท่าน ๆ ที่ได้รับการอบรม และฝึกฝนตนเองอยู่โดยสม่ำเสมอแล้ว คนดีจะไม่สูญจากโลก โลกนี้จะไม่ขาดคนดี เมื่อโลกไม่ขาดคนดีแล้วโลกก็จะต้องมีความสุข เพราะคนดีความดีนั้นแลทำให้โลกให้สงบสุขได้ ความเดือดร้อนวุ่นวายเกิดขึ้นจากความชั่วช้าลามก ของคนก็ตาม ของสัตว์ของใครก็ตาม แล้วทำความเดือดร้อนวุ่นวายไปตลอด ขึ้นชื่อว่าความชั่ว จึงไม่ควรเสาะแสวงหาไม่ควรพอใจ ไม่ควรยินดีในของไม่ดีทั้งหลาย ให้พึงยินดีในสิ่งที่ตั้งงามตั้งศาสนาที่ว้างแห่งความสุขที่ให้ความสุขกับผู้ที่นับถือพุทธศาสนา

เราเวลานี้มันมีแต่ชื่อแล้วนะ มันจะมีแต่ชื่อ ผู้ตั้งใจประพฤติปฏิบัติศาสนาจริง ๆ จะไม่ค่อยมี ถามปุ๊บบอกแล้วว่า ข้าถือศาสนาพุทธ แล้วศาสนาพุทธเป็นยังไง ไม่รู้เรื่อง

ช่วยรู้เรื่องแต่หมอนช่วย ช่วยรู้เรื่องแต่พ่อกับแม่ช่วย เกิดมาแต่พ่อกับแม่ช่วย หมดทำ
เลย

พุทธเป็นยังไง พุทธก็คือท่านผู้เฉลียวฉลาด ท่านผู้ทำประโยชน์ให้โลก ท่านผู้รู้
รอบขอบเขตโลกอย่างจำเริญ ไม่มีใครที่จะเสมอพระพุทธเจ้า ถ้าพูดถึงเรื่องความฉลาด
แหลมคม นี้พุทธะนี้เป็นศาสดาของเราท่านสอนว่าอย่างไร ท่านประพจน์ดีตัวของท่าน
จนกระทั่งถึงเป็นศาสดาองค์เอก เราดำเนินตามครูของเรา นี้เราถือศาสนาพุทธ
คือถืออย่างนี้ ถือตามพระโอวาทคำสั่งสอนของท่านว่าให้ละชั่วทำความดี เราก็ดู
ให้ประพจน์ปฏิบัติคุณงามความดีต่อตนอยู่เสมอและคนอื่น เราก็ดูอย่างนี้อยู่
ตลอดมา นี้เรียกว่าเราถือศาสนาพุทธ ถือคำสั่งสอนของท่านกราบไหว้บูชาพระพุทธเจ้า
พระธรรมคือคำสั่งสอนอันสะอาดของท่าน เราก็ดูกราบไหว้บูชาได้ปฏิบัติตาม พระ
สงฆ์สาวกผู้ท่านดำเนินไปตามพระพุทธเจ้า ได้บรรลุธรรมถึงขั้นอรหัตตผลเป็นผู้
วิเศษตามเสด็จพระพุทธเจ้าท่าน เราก็ดูกราบไหว้บูชาท่านเราปฏิบัติตามท่าน นี้เรียกว่าผู้
นับถือพุทธศาสนา คือนับถือ พระพุทธเจ้าหนึ่ง พระธรรมหนึ่ง พระสงฆ์หนึ่ง นี้ที่พระ
พุทธเจ้าพระธรรมพระสงฆ์สั่งสอน

สอนว่ายังไง คือสอนให้ละชั่วทำดี เช่นอย่างการให้ทาน ท่านสอนให้ให้ทาน
สอนให้รักษาศีล สอนให้เจริญเมตตาภาวนา สอนให้มีความเสียสละต่อกัน นี้พุทธ
ศาสนาท่านสอนยังงี้ ท่านไม่ได้สอนว่าให้ตระหนี่ถี่เหนียว ให้เห็นแก่ตัวให้กอบให้โกย
ให้รีดให้ไถ ท่านไม่สอนอย่างนั้น ให้ฉกให้ลักให้ปล้นจี้สะตม นั่นเป็นเรื่องของโจรของ
มารของศาสนาต่างหาก ไม่ใช่ศาสนา ผู้นับถือพุทธศาสนาไม่ควรจะไปทำอย่างนั้นซึ่ง
เป็นข้าศึกต่อตัวเอง และข้าศึกต่อศาสนาด้วยที่ตนนับถือ ยิ่งเป็นความเสียหายมากมาย
เป็นบาปไปอีกชั้นหนึ่ง จึงขอให้พี่น้องทั้งหลายได้นำนี้ไปประพจน์ปฏิบัติ

อย่างน้อยเวลาจะหลับจะนอนอย่าได้ลืม พุทโธ ธัมโม สังโฆ ให้หลับกับหมอน
นั่นแหละ อย่าหลับไปเฉยๆ เวลานอนลงไปก็ให้นึกถึง พุทโธ ธัมโม สังโฆ หรือจะเอา
บทใดก็ได้แล้วแต่ จากนั้นไปแล้ว เอา พุทโธ ๆ ก็ได้จนกระทั่งหลับกับพุทโธ แล้วเวลา
หลับลงไป ถ้าจะฝันก็ฝันเป็นมงคล ฝันเป็นสิริมงคล ตื่นขึ้นมาก็ชุ่มชื้นเบิกบาน นั่น
แหละนอนก็ได้บุญ ตื่นขึ้นมาก็ได้บุญ หลับตื่นลืมตาได้บุญ คือความสุขๆ ตลอดเวลา
จากศาสนา อย่าได้พากันลืม การแสดงธรรมก็เห็นว่าสมควรจึงไม่แสดงมากอะไรมาก
นักละ เพราะโรคหัวใจมันคอยแต่จะสะกิดอยู่เรื่อย ๆ บอกว่าหยุดได้นะ หยุดได้นะบอก
งั้น ต่อไปต้องหยุดพูดง่าย ๆ นะ ไฟเหลืองขึ้นก็ต้องหยุด เอละ ขอให้พี่น้องทั้งหลาย
ทุกๆ ท่านมีความสุขกายสบายใจโดยทั่วกัน

(อยากเรียนถามหลวงตาว่า เวลากำหนดพุทโธ พอคำบริกรรมหายไป จิตเริ่มละเอียดยังไง ช่วงนี้ไม่ทราบว่าจะกำหนดต่ออะไร)

หลวงตา ให้อยู่กับความรู้ เออ! อย่างนี้ขึ้นกับปฏิบัติ ต้องอย่างนี้ซี เราอยากฟัง ศาสนาพระพุทธเจ้าไม่ใช่ตุ๊กตาเป็นเครื่องเล่นของเด็ก มาโฆษณากันปาวๆ หาเหตุหาผลหาหลักความจริงกันไม่ได้ ไม่ใช่อย่างนั้นนะ ศาสนาเป็นของเลิศของประเสริฐจริงๆ ผู้ปฏิบัติตามศาสนาจะเห็นอย่างที่พูดตะกี้ซี เราเข้าใจทันทีที่เราไม่ได้ยินนะเราเข้าใจทันที เพราะอะไรเราจึงเข้าใจก็คนนี่เล่าให้เราฟัง เอาแค่นั้นพอแล้ว ไม่ต้องเอาที่อื่นละ ก็คนนี่เล่าให้เราฟังพอแล้ว ไม่รู้จะว่ายังไง

นี่ละเวลาเรากำหนดที่แรกนะ คำบริกรรมไม่ว่าคำใดก็ตามมันจะหายไปแล้วมัน ฝืนกันที่แรกนะ เช่นอย่างพุทโธ พุทโธ นี่มันจะรู้สึกฝืนๆ เราก็พุทโธเรื่อยไม่ให้เกิดผล เข้าไปเรื่อยๆ พุทโธนี้จะค่อยละเอียดยังไง ละเอียดยังไง ละเอียดยังไง จนกระทั่งสุดท้ายคำว่าพุทโธกับความรู้มันกลมกลืนเป็นอันเดียวกัน เราจะไม่ต้องว่าพุทโธก็ได้ ให้อยู่กับความรู้มันเสีย เข้าใจไหมละ ทีนี้พอความรู้มันอยู่ เช่นเดียวกับคนนอนหลับนะ คือคนนอนหลับเมื่อเวลาควรแก่กาลของมันแล้วมันก็ตื่น ไม่ว่าจะเด็กไม่ว่าผู้ใหญ่มันควรแก่ธาตุขันธ์มันควรแก่กาลของมันแล้วมันก็ตื่นขึ้นมา นี่จิตเมื่อควรแก่ตนเองแล้ว มันก็ขยับตัวของมันเรียกว่าถอนออกมา ทีนี้เวลาถอนออกมา ถ้าเราจะภาวนาต่อไปอีกเราก็ กำหนดพุทโธ ๆ อีกนะ ถ้าเราไม่ภาวนาต่อไปเราจะทำงานยังไง เราก็ทำงาน เราจะนอนเราก็นอน นี่คุณเป็นอย่างนั้นใช้ไหม

(คือกำหนดรู้ตลอดสุดท้ายคำบริกรรมจะหายไป)

หลวงตา ถ้าคำบริกรรมหายก็แสดงว่าคำบริกรรมกับความรู้มันเข้าเป็นอันเดียวกันแล้ว เช่นเดียวกับเราตามรอยโคนี่นะ เราไปปล่อยโคที่ตรงนี้ตอนเช้านะ แล้วตอนเย็นหรือตอนบ่ายเราจะไปตามเอาโค ถ้าเราจะไปตักโน้นตักนี้ก็แล้วจะไม่พบมัน เราเลยไปตามเอารอยโคตรงที่เราปล่อยนั่นทีเดียว ไปตรงนั้นแหละ ตามมันเรื่อยไป ทีนี้พอไปถึงตัวโคแล้ว พบรอยนี้เราก็กหยุดแล้วเราไม่ต้องตามแล้ว เพราะถึงตัวโคแล้วนี่ รอยมันก็อยู่กับโคนั้นแหละ รอยอยู่กับตัวมันแหละ อันนี้ก็เหมือนกัน คำว่าพุทโธนี่คือ รอย องค์พุทธะแท้นั้นแหละคือตัวโค พอถึงนั้นแล้วก็อยู่ เข้าใจ หือ ให้ทำบ้างซีให้มันรู้ซี ถ้ารู้จักจริงๆมันอัศจรรย์นะ ไม่มีอะไรอัศจรรย์ยิ่งกว่าจิตนะ จิตไม่รู้ตัวเองนะซี ยุ่งโน่นยุ่งนี่ วุ่นนั้นวุ่นนี่ ไปเป็นบ่อขยกลางบ้านกลางเรือน เป็นบ่อขยของรูปของเสียงของกลิ่นของรสของอารมณ์ต่างๆ ยุ่งไปหมดหาเหตุหาผลไม่ได้ จนจะตายยังไม่รู้เจ้าของว่าจะตาย ทีนี้เวลาทำจิตให้สงบ คือวิธีทำจิตให้สงบไม่มีใครสอนนำ นอกจากพระพุทธเจ้าเท่านั้นละ สอน พอทำจิตให้สงบเข้ามาแล้ว เมื่อสงบแล้วมันเย็น เย็นแล้วอัศจรรย์ให้เห็นอยู่ภายใน

ในตัวเองนั่นแหละ โห เป็นอย่างนี้แหละนั่น ที่นี้ความขยันหมั่นเพียรไม่ต้องบอกมันขยัน
เองแหละ

(สตินี้เป็นการทำงานของจิตอันหนึ่งใช้ใหม่)

หลวงตา ใช้ ตั้งสติพักก็คือทำงานพักเหมือน ๆ กัน

(อันนี้เราใช้คอยคุมจิตไม่ให้มันคิดฟุ้งซ่าน)

หลวงตา นั่นแหละคือการทำงานอันหนึ่งสติ คือความรู้มันจะระลึกได้เป็น
ระยะๆ เรียกว่าสตินะ ที่นี้เวลาให้มันระลึกอยู่ตลอดจนกระทั่งมันระลึกได้ตลอดนี้เป็น
สัมปชัญญะ ที่เลยจากนั้นไปอีกมันก็เป็นมหาสติ มหาสตินี้จะป็นโดยอัตโนมัติของตัว
เอง คือสติที่จะให้ป็นสติขึ้นมาได้อาศัยการระลึกๆ เช่นอย่างเราจะข้ามแม่น้ำนะเรา
ไต่ไม้ลำเดียวกัน เราจะต้องมีสติอย่างเต็มที่ไม่งั้นตกตายใช้ใหม่ละ เราต้องขยับ สติก็
ต้องจ่อ เดินทุกก้าวขยับ ๆ ไป ทุกก้าวสติต้องมี นี่เรียกว่าสตินะ ที่นี้พอผ่านไปแล้วมันก็
หลับครอก พอมันผ่านฝั่งไปแล้ว มันก็หลับครอกคือสติหายไปแล้วพุดง่าย ๆ มันหลับ
ครอก มันลืมตาเฉยๆ ความจริงสติมันหลับครอกแล้ว นี่เรียกว่าสติ

ที่นี้สัมปชัญญะ ตั้งสติไว้โดยลำดับลำดับ จะทำอะไรจะเดินจะเห็นไปไหนก็ตามจะพุด
จะทำอะไรก็ตาม มันมีความตั้งอยู่นะ มีความตั้งๆ ตลอด นี่เรียกว่าสัมปชัญญะ คือความ
รู้มันสืบต่อกัน สติอย่างงี้มันสืบต่อกันเรียกว่าสัมปชัญญะ นี่เป็นขั้นที่สอง พอถึงขั้นที่
สามแล้วมหาสติมหาปัญญา หรือสติอัตโนมัติมันจะเป็นของมันเองไม่ว่าจะทำการ
ทำงานอะไรก็ตาม ยืนเดินนั่งนอนวันแต่หลับเท่านั้นนะ สตินี้จะทำงานป็นของตัวเอง
ตลอดเวลาเรียกว่าอัตโนมัติ Automatic อัตโนมัตินี้แล้วทำงานของเขาอยู่อย่างนั้น โดย
ไม่ต้องบังคับบัญชาอะไร เป็นเรื่องของธรรมชาติอันนั้นเอง นี่ท่านเรียกว่ามหาสติ มันสาม
ขั้น หนึ่งสติ สองสัมปชัญญะ สามมหาสติ นี่เรายังไม่ได้พุดถึงเรื่องปัญญา หลวงตาบ๊วก
ยังเรียนไม่ถึงเอาไว้อก่อนเถอะ ให้หลวงตาบ๊วเรียนถึงก่อนแล้วจะพุดนะ มันต้องมีบท
ตกลงแม่นับ

เอาละ จะให้พรทั่วหน้ากันนะ